

TURİZM ENDÜSTRİSİNDE HİJYEN ARAŞTIRMALARI

Editör

Doç. Dr. Ömer ALYAKUT

Doç. Dr. Tülay POLAT ÜZÜMCÜ

TURİZM ENDÜSTRİSİNDE HİJYEN ARAŞTIRMALARI

Editör

Doç. Dr. Ömer ALYAKUT
Doç. Dr. Tülay POLAT ÜZÜMCÜ

Yazarlar

Arzu MORKOYUNLU - Ayşe İrem KARABATAK - Aybuke Ceyhun SEZGİN
Cem ERKEBAY - Deniz GÜÇLÜ - Dilara ALTUNDAL - Hatice Dikmen BOYRAZ
Mehmet BOYRAZ - Melahat Yıldırım SAÇILIK - Meltem Kozan BEZCİ
Mustafa TAYAR - Ömür ALYAKUT - Rüştü TAŞTAN - Samet ÇEVİK
Semih SARIİPEK - Şaban SAĞLAM - Şebnem ERKEBAY - Şükrü SATILMIŞ
Tülay Polat ÜZÜMCÜ - Zeynep GENÇ

E-ISBN: 978-625-382-177-7

DOI: 10.54637/vizetek.9786253821777

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine aittir. Vizetek Yayıncılık'ın izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap elektronik ortamda yayımlanmaktadır.

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazar(lar)ına aittir.

Yayın Koordinatörü: Seda AYGÜN

Kapak Tasarımı & Mizanpaj: Ahmet TUNÇDEMİR

Baskı: Ankara | Aralık, 2025

Materyal Türü: Elektronik Kitap (Çevrim içi / Web tabanlı)

Elektronik Yayın Formatı: PDF

Elektronik Yayın Tipi: Adobe Ebook Reader



Seyranbağları Mah. İncesu Cad. 10/2 Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizetkeyayincilik@gmail.com

Yayıncı Sertifika No: 41575

TURİZM ENDÜSTRİSİNDE HİJYEN ARAŞTIRMALARI

Editör

Doç. Dr. Ömer ALYAKUT

Doç. Dr. Tülay POLAT ÜZÜMCÜ

Ankara, 2025

ÖNSÖZ

Turizm endüstrisi, insan hareketliliğinin, hizmet üretiminin ve kültürel etkileşimin yoğun biçimde yaşandığı çok boyutlu bir yapıya sahiptir. Bu yapının sürdürülebilirliği, yalnızca ekonomik göstergelerle değil; aynı zamanda sağlık, güvenlik, çevre ve hijyenle doğrudan ilişkili uygulamalarla belirlenmektedir. Hijyen, turizm endüstrisinde hizmet kalitesinin temel bileşenlerinden biri olmanın ötesinde, destinasyon tercihini, marka değerini ve turistik tüketicinin güven duygusunu etkileyen stratejik bir unsur olarak öne çıkmaktadır.

Turizm Endüstrisinde Hijyen Araştırmaları başlıklı bu kitap, hijyen kavramını disiplinlerarası bir perspektifle; kültür, gastronomi, halk sağlığı, denizcilik, tarım, toplumsal yapı ve sürdürülebilirlik eksenlerinde ele almaktadır. Kitapta yer alan çalışmalar, hijyenin yalnızca birey, kurum ya da sağlık ekseninde değil; toplumsal, kültürel ve tarihsel bağlarıyla birlikte değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Kitapta, geleneksel Türk misafirperverliğinde kolonyanın hijyen ve sembolik anlamı, sokak lezzetlerinde hijyen uygulamaları, hijyen algısının marka değerine etkisi ve turizmde sürdürülebilir hijyen yaklaşımları gibi güncel konular ele alınmaktadır. Bunun yanı sıra deniz taşımacılığında hijyenin stratejik rolü, sahil balıkçılığı topluluklarında kadınların görünmez hijyen emeği, iyi tarım uygulamaları ile sürdürülebilir gastronomi turizmi arasındaki ilişki ve “Tek Sağlık” yaklaşımının turizm eğitimindeki önemi gibi farklı ölçek ve bağlamlarda hijyenin dönüşen anlamları tartışılmaktadır. Ayrıca UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras envanterlerinde hijyen unsurlarının izlenmesi, halk hekimliği uygulamaları ve şifa veren lezzetler gibi bölümler ise hijyenin kültürel süreklilik ve yerel bilgi sistemleriyle olan ilişkisini görünür kılmaktadır. Kitapta ayrıca Türkiye’de hijyen alanında yürütülen lisansüstü tezlerin analizi ve hijyen araştırmalarının disiplinlerarası gelişimi ele alınarak, alanın akademik yönelimlerine ve gelecekteki araştırma potansiyeline ışık tutulmaktadır. Bu yönüyle eser, yalnızca mevcut bilgiyi derleyen bir çalışma değil; aynı zamanda turizm endüstrisinde hijyen araştırmaları için kavramsal ve metodolojik bir referans kaynağı olmayı hedeflemektedir.

Turizm Endüstrisinde Hijyen Araştırmaları, başta turizm, gastronomi ve halk sağlığı alanlarında çalışan akademisyenler, araştırmacılar ve lisansüstü öğrenciler olmak üzere; sektör temsilcileri, yerel yöneticiler ve politika yapıcılar için disiplinlerarası bir başvuru kaynağı niteliği taşımaktadır. Hijyenin turizm bağlamında kültürel, ekonomik ve toplumsal boyutlarıyla birlikte ele alınması, eserin özgün katkılarından biri olarak değerlendirilmektedir.

Turizm Endüstrisinde Hijyen isimli bu kitap II.Uluslararası Multidisipliner Hijyen Araştırmaları Kongresi kapsamında gelen çalışmalar ile kitap konusu kapsamında gönderilen bölümlerden oluşmaktadır. Bu bağlamda kitabın ortaya çıkmasında bilimsel birikimleriyle katkı sunan

tüm yazarlara teşekkür ederiz. Özellikle kongrenin gerçekleşmesinde önemli katkıları olan Eyüp Sabri Tuncer, Konak Hastanesi, Limaş Liman İşletmeciliği, Kartepe Belediyesi ve Körfez Belediyesi ile kongre düzenleme kuruluna çok teşekkür ederiz. Yayın sürecinin her aşamasında gösterdikleri özen ve akademik duyarlılık için Vizetek Yayıncılık ekibine ayrıca şükranlarımızı sunarız. Eserin, turizm endüstrisinde hijyen odaklı araştırmalara, uygulamalara ve politikalara katkı sağlamasını temenni ederiz.

Saygılarımızla

Doç.Dr. Ömür ALYAKUT

Doç.Dr.Tülay POLAT ÜZÜMCÜ

İÇİNDEKİLER

1. Bölüm

Geleneksel Türk Misafirverlik ve Hijyen Kültüründe Kolonya..... 1

Tülay POLAT ÜZÜMCÜ

Ömür ALYAKUT

Deniz GÜÇLÜ

2. Bölüm

Sokak Lezzetleri ve Hijyen 27

Ayşe İrem KARABATAK

Dilara ALTUNDAL

3. Bölüm

Turizmde Sürdürülebilir Hijyen ve ‘Tek Sağlık Eğitimi’nin’ Önemi 57

Rüştü TAŞTAN

4. Bölüm

Gıda Hijyenine Sistematiik Bir Yaklaşım ve Halk Sağlığı Perspektifi..... 87

Mustafa TAYAR

Ömür ALYAKUT

5. Bölüm

Toplu Yemek Üretimi Yapan İşletmelerde Yiyeceklerin

Soğutulması ve Yeniden Isıtılması Aşamalarında Hijyen Gereklilikleri 105

Aybuke CEYHUN SEZGİN

Meltem KOZAN BEZCİ

6. Bölüm

Hijyen Algısından Marka Değerine: Destinasyon

Pazarlamasında Değişen Öncelikler..... 123

Zeynep GENÇ

7. Bölüm

Deniz Taşımacılığında Hijyenin Stratejik Rolü:

Sağlık, Güvenlik ve Sürdürülebilirlik..... 143

Şükrü SATILMIŞ

Şebnem ERKEBAY

Cem ERKEBAY

8. Bölüm

Türkiye’de Hijyen Araştırmalarının

Disiplinlerarası Gelişimi (1980-2025) 159

Mehmet BOYRAZ

9. Bölüm

Balıkesir’de Halk Hekimliği Uygulamaları: Gelenekten Günümüze..... 187

Samet ÇEVİK

Melahat YILDIRIM SAÇILIK

10. Bölüm

İyi Tarım Uygulamaları İle Sürdürülebilir Gastronomi Turizminin Entegrasyonu:

Halk Sağlığı Ve Çevre Dostu Üretim Yaklaşımı 203

Melahat YILDIRIM SAÇILIK

Semih SARIİPEK

11. Bölüm

Şifa Veren Lezzetler: Alaçatı Ot Festivali’nin

Sağlık Turizmi Açısından Değerlendirilmesi 221

Semih SARIİPEK

Samet ÇEVİK

12. Bölüm

Hijyen Alanındaki Lisansüstü Tezlerin Analizi..... 231

Tülay POLAT ÜZÜMCÜ

Şaban SAĞLAM

13. Bölüm

Sahil Balıkçılık Topluluklarında Kadınların Hijyen

ve Görünmez Emekteki Rolü 249

Şebnem ERKEBAY

Şükrü SATILMIŞ

Cem ERKEBAY

Arzu MORKOYUNLU

14. Bölüm

Unesco Somut Olmayan Kültürel Miras

Envanterlerinde Hijyen Unsurlarının İzlenmesi..... 259

Mehmet BOYRAZ

Hatice DİKMEN BOYRAZ